

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02755

TAKONES FUN YIDISHIN
OYSLEYG

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

תקנות פון יידישן אויסלייג

יידישער וויסנשאפטלעכער אינסטיטוט

סעריע „אָרגאניזאציע פון דער יידישער וויסנשאפט“, נומ' 16

פערטע אויפלאגע

„די תקנות פון יידישן אויסלייג זיינען אויסגעארבעט געוואָרן דורך דער פּילאָלאָגישער סעקציע פון יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט — „יווא“ און אָנגענומען אויפן פלענום פון „יווא“ דעם 3-טן אָקטאָבער 1934. שינויים זיינען אריינגערואָגן געוואָרן דורך דער אַרמאָנראַפישער פאראטונג, וואָס איז אָפּגעהאלטן געוואָרן דעם 28-סטן און 29-סטן יוני 1936 אין „יווא“ לויט דער איניציאטיוו פון דער יידישער שול-אָרגאניזאציע אין פּוילן און זיינען אָנגענומען געוואָרן דורכן אויספיר-ביראָ פון „יווא“ דעם 1-טן סעפטעמבער 1936. געדרוקט מיטן הסכּם פון „יווא“, לויט דער 2-טער אויפלאגע, וואָס איז ארויסגעגעבן געוואָרן דורך דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט — „יווא“ אין ניו-יאָרק.“

אויסגאבע פון דער קולטור-אָפּטיילונג פֿי דעם

מרכז ארגון הפּליטים אין איטאליע.

1. דער סדר פֿון אַלף-בית

1. דער סדר פֿון די אותיות אין אַלף-בית איז אַזאָ: א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, י, כ, ל, מ (ם), נ (ן), ס, ע, פ, פֿ (ף), צ (ץ), ק, ר, ש (שׁ), ת, תּ. אַ, אָ, אַ, וו, וי, ג, יי, יי רעכענען זיך ניט פֿאַר קיין באַזונדערע אותיות אין אַלף-בית.

II. גראַפֿיק

אַלף

2. מיר שייַדן אונטער דרײַ מינים אַלף: א, אַ, אָ. די אותיות הייסן: אַלף, פתח אַלף, קמץ אַלף.
אומבאהאַלפֿן, אימאנאַ.

3. אין שרײַבן קאָן מען צונויפֿגיסן די נקודה מיטן אַלף.

$$\aleph = \aleph \quad \aleph = \aleph$$

4. אין אַזוינע פֿאַלן, וווּ נאָכן „שטומען“ א גייט די קאָמבינאַציע יי, דאַרף דער פתח שטיין אונטער די צוויי יודן, ניט אונטערן אַלף.
אַרײַז, אַרײַז, באַטראַכטן.
ניט: אַרײַז, אַרײַז אַזוי.

בית און בֵּית

5. מע דאַרף אָפהיטן דעם חילוק פֿון בית ביו בֵּית: בית (b) קומט אָן אַ פינטל, בֵּית (v) מיט אַ פֿאַסיקל.
באַראַבערען, בלײַבן; אַנב, הַבֿ-הַבֿלײַט, הַבֿר.

וואָו

6. ו (u) אין די ניט-פֿיטווישע דיאַלעקטן דאָס רובֿ (i) קומט בדרך-כּלל אָן אַ פינטל.

ביר, בלוט.

ניט: בויך, בלוט.

7. וואָו מיט אַ פינטל – מלופּס וואָו – שטעלט מען:

(א) פֿאַר אַ צווייטן וואָו.

דערמאָדאָט, טראַג.

(ב) פֿאַר אַ יוד וואָס באַצייכנט אַ j.

בורזשי, אַקאַטיר.

(ג) פֿאַר אַדער נאָך צוויי וואָוּן (v).

ווי, פּרוּז, פּרוּזונג.

8. עס ווערט רעקאמענדירט צו שרייבן די צונויפגעגאסענע צוויי וואון
דעמאלט דארף מען שטעלן מלפום וואון נאָר פֿאַר אַ יוד וואָס לייענט זיך |

7 אָל, 7 אָל; 7 אָל, 7 אָל

7 אָל
7 אָל

7 אָל
7 אָל

פֿאַרגלייך:

7 אָל - אַקאָל

יוד

9. י (ii) קומט בדרך-כלל אָן אַ פינטל.

דרייבע, ליבע, צירונג.

ניט: דוינע, ליבע, צירונג.

10. יוד (ii) מיט אַ פינטל - חיריק יוד - שטעלט מען:

(א) פֿאַר אַ וואָקאל, אויב דער טראַף מיטן יוד איז אַקצענטירט.

טראַף, ריף, באַצירונג, פּוּט, קרוע, קיער, בליען, פֿרוער, ציפּן.

(ב) נאָך אַ וואָקאל אָדער אַ דיפֿטאָנג.

אוקראַיניש, ענגאַליש, רוסי, בלווינקער, פּאַרטייניש, מאַלטיש, איראַפּעיש.

(ג) פֿאַר אָדער נאָך אַ יוד וואָס באַצייכנט אַ נ.

יוד (אויך יודיש, יודישקייט אאז"וו), יודאָ, יונגל, יושאָ;

אַפּינדישן, פֿאַרינדישן, פֿאַרינגערונג; מניאָסק (אַ שטאַט אין

ראַטן-פֿאַרבאָר).

11. אויב עס באַגעגענען זיך צוויי יודן און ביידע באַצייכענען זיי

דעם י-קלאַנג, קומט ביידע מאָל חיריק יוד.

פֿאַרנוד, דוד (געטער אױף לאַטיין), וואַרנוד, פֿרוּנק.

12. דעם י-קלאַנג באַצייכנט מען קיין מאָל ניט מיט חיריק יוד.

יאָר, יונגט, יענער, מאַיאָר, ראַיעל.

צוויי יודן

13. מע דאַרף אָפהיטן דעם חילוק פֿון יי (אין ליטוויש-אוקראַינישן ייִדיש ej, אין פּוילישן ייִדיש aj) ביז יי (אין ליטווישן ייִדיש aj, אין אַנדערע דיאַלעקטן ā). די אותיות הייסן: צוויי יודן, פתח צוויי יודן.
הייזיק, (איך) ווייז, זייען, טייטל, לייב, (איך) ניי.
הייזיק, ווייז, זייען, טייטל, לייב, ניי.
ניב אכטונג: אומגעהייער, לאַטין.

כּף און כֶּף

14. מע דאַרף אָפהיטן דעם חילוק פֿון כּף ביז כֶּף: כּף (k) קומט מיט אַ פינטל, כּף (x, ch) אָן אַ פינטל.
כּדרכו, כּל-וּלְךָ, כּל-עֲרֵלִי; מכּבד זיין, מכּפר זיין, רעכט, שלעכט.

פּיי און פֿיי

15. מע דאַרף אָפהיטן דעם חילוק פֿון פּיי ביז פֿיי: פּיי (p) קומט מיט אַ פינטל, פֿיי (f) מיט אַ פּאַסיקל.
פּראכט, פּראַכט; פּאַרן, פּאַרן.

שין און שׂין

16. מע דאַרף אָפהיטן דעם חילוק פֿון שין ביז שׂין: שין (š) קומט אָן אַ פינטל, שׂין (s) מיט אַ פינטל.
שיקן, שלמה; השכּלה, שונא.

תּוּ און תֵּוּ

17. מע דאַרף אָפהיטן דעם חילוק פֿון תּוּ ביז תֵּוּ: תּוּ (t) קומט מיט אַ פינטל, תֵּוּ (s) אָן אַ פינטל.
סתּירה, תּורה, תּכּלית, תּענוג.
אחריית, טכּות, סוּחַר (זײַן), סתּירות.

פשוטע אותיות און שלאָס-אותיות

18. פֿאַר אַן אַפּאָסטראָף (זע תקנות 45—46) שטייט אַ פשוטער אות.
איכ׳ל, נרמ׳ 1.

19. פֿאַר אַ מקף (באַהעפֿטער, דעפֿיס) קומט אַ שלאָס-אות.
בוך-אויסשטעלונג, יום-טובֿ, המן-טאַש.

דאָס איז פֿאַרשטייט זיך ניט שייך צו יענע פֿאַלן, וווּ מע שפּאַלט אַ וואָרט צוליב אַריבערטראַגן עס פֿון איין שורה אויף דער צווייטער: אומ-גליק, טראַ-פֿנ-ווייז, ספֿ-רים, קאַכ-לע-פֿל.

25. אויב ראשי-תיבותן אויף כ, מ, נ, פ, צ זיינען געווארן פעסטע ווערטער, שטעלט מען די שלאספארם פֿון די דאָזיקע אותיות.

סקיף, פען (פען-קלוב; זע תקנה 143 א).
אַבער: סרע'צ = סרעלי-ציון, צ'ע = צענטראַל-פֿאַרבאַנד, ר'ע = ראַטן-פֿאַרבאַנד.

26. אין קירצונגען ניצט מען דעם אַפֿאָסטראָף.

קאָפּ א, נומ' 6, ייִד' שר'יבער, ב' 1.
ה' = הער, ח' = חבֿר, ט' = טריינד, טר' = טרוי, טר' = טריינין.
ניט: קאָפּ א, נומ. 6, ייִד. שר'יבער, ה. ליפֿשיץ אַז'וו.
ניב אַכטונג: ב'ב' = בענד, ז'ז' = זייטלעך; ח'ח' = חבֿרים, ל'היפֿך צו (זע תקנה 22): ח'ח' = חשרבֿער חבֿר (חשרבֿע חבֿרים).

27. ערשטע נעמען קירצט מען אַבער מיט אַ פינטל.

מ. ראָזענפֿעלד. — ה. ד. נאָמבערג. — גר. גערשוני. — ה' א. (האָט נעזאָגט).

ה. לעווין = היים לעווין, ה' לעווין = חבֿר לעווין; ה. ליפֿשיץ = הירש ליפֿשיץ, ה' ליפֿשיץ = הער ליפֿשיץ.

וועגן ד"ר, מג"ר, מ"ר, מר"ס זע תקנה 22.

28. אויב אַ קירצונג גיכט זיך צונויף מיט אַ גאַנצן וואָרט, אָדער מיט אַ צווייטער קירצונג, שרייבט מען דעם צונויפֿגאַס אין איינעם, אָן שום אַפֿשייד-סימן.

נעזער, ייִדטוער, נאַצמינד, עקסטאַטסעקציע, פֿאַלקאָמביילד, קאָמבילעטלעך.

וועגן דעם באַנוץ פֿון אַפֿאָסטראָף אין אַנדערע פֿאַלן זע תקנות 45—46.

גרונט-און סדר-צאָלן

29. נאָך גרונטצאָלן אין מיטן זאַץ קומט ניט קיין שום סימן.

(ער האָט) 3 בייכער. ברייטע נאָס 12 וו' 16. (דאָס שטייט אויף) ז' XIX (פֿון אַרײַנפֿיר). (אין זײַנע) ד אַמות. (אין) קאָפּ ג (שטייט).

30. אין סדר-צאָלן שרייבט מען אויס די ענדונג. מע שטעלט זי צו גלייך צום ציפֿער, אָן אַ מקף אין מיטן.

(אין) 3טן (קלאַס). (אין) 20סטן (נימער). — ע"פּ אַנאַלאָגיע אַרײַך:
(דער) 1טער (מינ).
ניט: 3 קלאַס, 3. קלאַס, 3טן קלאַס.

31. רוימישע ציפֿער באַצייכענען דאָס רױבֿ סדר-צאָלן. נאָך זיי שטעלט מען ניט קיין פינטל. ביים באַצייכענען נעמען פֿון הערשער שרייבט מען ניט דעם אַרטיקל.

אין III קלאַס. אין XVI ייִה. קאַרל XII [= דער צוועלפטער] (האָט געפֿירט מילחמה מיט רוסלאַנד).

מאָסן, מינים געלט

32. אָן שטריכעלעך און אָן אַפּאָסטראָף לייגט מען אויס די ווייטערדיקע באַצייכענונגען פֿון מאָסן און מטבעות, וואָס זינען טיילווייז ראַשי-תיבותן, טיילווייז קירצונגען.

33. מאָסן.

ממ = מילימעטער, צמ = צענטימעטער, דמ = דעצימעטער, מ = מעטער,
 דקמ = דעקאמעטער, המ = העקטאמעטער, קמ = קילאמעטער.
 מנ = מיליגראם, צנ = צענטיגראם, דנ = דעציגראם, נ = גראם, דקנ =
 דעקאגראם, הנ = העקטאגראם, קנ = קילאגראם.
 מס = מיליאָליטער, צס = צענטיאָליטער, דס = דעציאָליטער, ס = ליטער,
 דקס = דעקאָליטער, הס = העקטאָליטער.
 א = אר, הא = העקטאר.
 הפ = פֿערדנקראַפֿט (ענגליש horse-power).

34. מינים געלט.

נעמען מיט ניט מער ווי דריי אותיות קירצט מען ניט.
 ארבעטיגע: פע = פעזע; ס = סענט (סענטאָדאָס).
 ארץ-שראָל: ש = שֹׁונט; מיל.
 בעלגיע: בעל = בעלנא; פֿר = פֿראַנק; סאַנט = סאַנטים.
 בראַזיל: § מילר = מילאָריס; ד = דיוס.
 דקטלאַנד: רמ = רייכסמאַרק; דש = דרייַסעפֿעניג (אויך: מ = מאַרק;
 האַלאַנד: ש = פֿלאָרין (גולדן); צ = צענט.
 טשעכאָסלאַקייַ: ק = קראָן; ה = העלער.
 ליטע: ליט = ליט; צ = צענט.
 לעטלאַנד: לאַט = סאַנט = סאַנטים.
 מעקסיקע: פע = פעזע; ס = סענט (סענטאָדאָס).
 ענגלאַנד: Q, ש = שֹׁונט; שיל = שילינג; פ = פעני (פענס).
 עסטלאַנד: ק = קראָן; ס = סענט.
 עסטרייך: שיל = שילינג; גר = גראָטן.
 פּוילן: גל = גילדן; גר = גראָטן.
 פֿאַראייניקטע שטאַטן: §, ד = דאָלאַר; ס = סענט.
 פֿראַנקרײַך: פֿר = פֿראַנק; סאַנט = סאַנטים.
 קאנאַדע (זי פֿאַר' שטאַטן).
 ראַטן-פֿאַר-באַנד: רוב = רובל; קאַפּ = קאַפעקע.
 רומעניע: לי; באַן.
 שווייץ: פֿר = פֿראַנק; סאַנט = סאַנטים.

35. אויב מע וויל ספעציעל באַצייכענען: ארץ-ישראל די קער פֿונט, עסטרייכשער שילינג, שווייצער פֿראַנק, טשעכאָסלאָוואַקישע קראָן אַזױװ, שטעלט מען דעם נאָמען פֿון לאַנד אין האַלבע לִבְנוֹת.
 5 (אײ), שיל (עסטריי), ער (שוויי), ק (טש).

סדר פֿון שרייבן

36. ביים באַשטימען דעם סדר פֿון שרייבן אידעאָגראַפֿישע צייכנס, יאָר-צאָלן, געקירצטע נעמען פֿון מאָסן אָדער מינים געלט אַזױװ, גייט דער כלל אַזױ:
 א) אויב מיר האָבן צו טון מיט מאַטעמאָטישע אָפּעראַציעס אָדער מאַטעמאָטישע סימבאָלן, שרייבט מען אַזױ ווי ס׳איז אָנגענומען אין מאַטעמאָטיק, דהיינו פֿון לינקס אויף רעכטס. זע תקנות 37, 41.

ב) אויב מיר האָבן צו טון מיט ניט-מאַטעמאָטישע סימבאָלן אָדער מיט אַ לויפֿיקן טעקסט, גילט דער ייִדישער סדר שרייבן, דהיינו פֿון רעכטס אויף לינקס. זע תקנות 38, 39, 40, 42.

37. מאַטעמאָטישע סימבאָלן, אַ שטייגער: פּראָצענט ($\%$), פֿאַרהעלטעניש (:), וואָרצל ($\sqrt{\quad}$), גראַד ($^{\circ}$), מינוט ($'$), סעקונדע ($''$), מדרגה-ווייזער, שטעלט מען אַלע מאָל אויף דעם אייגענעם אָרט, וווּ זיי קומען אין מאַטעמאָטישע אָפּעראַציעס.

(די ייִדישע באַפֿעלקערונג אין שטאַט באַטרעפֿט) 30% . (מכבי האָט געווונען די שפּיל) 6 : 3 [= זעקס צו דריי]. אַנשטאַט $\sqrt{4}$ קען מען שטעלן $+2$. (ס׳איז) 15° (וואַרעמקייט). (ס׳איז) 15° — (אין דרויסן). (ער איז דערפֿאַרן ביז) $15^{\circ}26'45''$ 3 m^2 [= דריי קוואַדראַט-מעטער]. 4 m^3 [= פֿיר קוביק-מעטער]. 6° [= זעקס אין דער אַכטער מדרגה].

38. ביי ניט-מאַטעמאָטישע סימבאָלן, אַ שטייגער: נומער (№), פֿאַראַגראַף (¶), פֿון... ביז (—), גילט דער ייִדישער סדר שרייבן, פֿון רעכטס אויף לינקס.

§ 3. דאָס איז געשטאַנען אין) № 6. (דער דאָקטאָר נעמט צו) 9—11 (און) 5—7. (אין די יאָרן) הרצה—הרצו, הרצה—צו. (די תקופֿה פֿון דער רעאַקציע) 1815—1848. (אין די יאָרן) 1930—1935, 1930—35. (די יאָרן) 1900—902.
 ניט: § 3, № 6 אַזױװ.

39. ביי יאַרצאָלן, אויב מ'איז אויסן עטלעכע יאָר, שטעלט מען אַ פֿאַסיקל אין דער ברייט (—); אויב מ'איז אויסן איין יאָר, שטעלט מען אַן אָנגעבויגן פֿאַסיקל (/).

(אין משך פֿון די יאָרן) הרצד — הרצה, 1934 — 1935; הרצד — זה, 1934—35.

אבער: (אין בודזשעטיאָר, אין לערניאָר) הרצה, הרצה, הרצה/צו,

1935/1934, 35/1934.

ניט: 1934, 35—1934, 35/1934.

40. ביים שרייבן די דאָטע געקירצטערהייט גילט דער ייִדישער סדר, פֿון רעכטס אויף לינקס: טאָג, חודש, יאָר. כדי אויסצומינדן טעותן, באַצייכנט מען דעם חודש מיט רוימישע ציפֿער.

וויילע, דעם 3טן נאָוועמבער 1934 (עס בירגערט זיך אויך אין די

שרייבונג, איבערהויפּט אין בריוו: וויילע, נאָוועמבער 3, 1934).

געקירצטערהייט: 34/XI/3, 1934/XI/3.

ניט: 34, 11, 3, XI, 34, 3, XI/34.

41. אין מאַטעמאָטישע אָפּעראַציעס שטעלט מען בני באַנאָמענטע צאָלן ייִדישע קירצונגען אַזוי ווי לאַטיינישע, דהיינו פֿון לינקס אויף רעכטס.

$$10\text{ m } 4\text{ cm} - 3\text{ m } 8\text{ cm} = 6\text{ m } 96\text{ cm}$$

$$10\text{ km} : 2 = 5\text{ km}$$

$$10\text{ zł } 25\text{ gr} + 5\text{ zł } 40\text{ gr} = 15\text{ zł } 65\text{ gr}$$

מיט ייִדישע אחויה זעט דאָס אויס אַזוי:

$$10\text{ מ } 4\text{ צמ} - 3\text{ מ } 8\text{ צמ} = 6\text{ מ } 96\text{ צמ}$$

$$10\text{ קמ} : 2 = 5\text{ קמ}$$

$$10\text{ גל } 25\text{ גר} + 5\text{ גל } 40\text{ גר} = 15\text{ גל } 65\text{ גר}$$

42. ביים ניצן געקירצטע נעמען בני באַנאָמענטע צאָלן אין אַ לויפֿיקן טעקסט גילט דער ייִדישער סדר שרייבן, פֿון רעכטס אויף לינקס.

(דער שטריק האַלט) זעקס מעטער (מיט) פֿינף און צוואַנציק צענטימעטער;

ממילא אויך: (דער שטריק האַלט) 6.25 מ. (האַלט) 6 מ 25 צמ.—(איך האָב

אויסגעגעבן) דריי גילדן (מיט) פֿינף און זיבעציק גראָשן; ממילא אויך:

(איך האָב אויסגעגעבן) 3.75 גל, 3 גל 75 גר.

קלאַמערן

43. אויף צו באַצייכענען אַ דערקלערונג דינען קלייעכדיקע קלאַמערן (אַדער, ווי מע רופֿט זיי אַנדערש, „האַלבע לבנות“).

ער ניצט זייער פֿיל דעמינוטיוון (פֿאַרקלענער-ווערטער).

44. אויף צו באַצייכענען דעם צוגאַב פֿון אַ ציטירער אין אַ פֿרעמדן טעקסט ניצט מען קאַנטיקע קלאַמערן [ ].

„מיר קענען ניט [! - רעד] איינשטימען, אז...“

ווען מיר נעמען דעם זאָץ „ער ניצט זייער פֿיל דעמינוטיוון (פֿאַרקלענער-

ווערטער)“ פֿון אַן אַנדער מחבר און מיר ווילן אַנווייזן, אַז דער ער איז דאָס מענדעלע, וועלן מיר שרייבן:

דער קריטיקער זאגט: „ער [מענדעלע] ניצט זייער פיל דעמינוטיוון
(פֿארקלענער-ווערטער)“.

דאָס אייגענע וועלן מיר שטעלן קאָנטיקע קלאַמערן, אויב די דער-
קלערונג אויפֿן וואָרט „דעמינוטיוון“ איז ניטאָ אין אַריגינאַל, נאָר מיר גיבן
זי צו:

דער קריטיקער זאגט: „ער ניצט זייער פיל דעמינוטיוון [פֿארקלענער-
ווערטער]“.

אפאָסטראָף

45. דער אפאָסטראָף קומט:

- (א) ביי קירצונגען (זע תקנות 26—28).
(ב) ביים צונויפֿגאָס פֿון אַ געקירצטן אַרטיקל מיט אַ סובסטאַנטיוו,
אָדער פֿון אַ געקירצטן פֿראַנאָמען מיט אַ ווערב, אָדער פֿון
אַ פֿראַנאָמען מיט אַ געקירצטן ווערב.
ס'דאָסער, (פֿון אונטער) דר'ערד, מ'איר, ס'רעננט. איכ'ל, דריסט, ער'ט,
מיר'ן, איר'ט (נעמען); ט'ער (ניין), ט'מען (ניין), ט'איר (ניין).
(ג) אויף צו באַצייכענען דאָס פֿעלן פֿון דער ענדונג אין געניטיוו
פֿון סובסטאַנטיוון וואָס לאָזן זיך אויס אויף -ס.
אריזיק-הירש ווי'ס' ווערק; מאַרקס', קאָפיטאַל'.
אָבער: קריסטוסעס תקופֿה.
(ד) אויף אָפּצוטיילן דעם סופֿיקס -ן אָדער -ען אין דאָטיוו-אַקוזאַטיוו
פֿון ווינציק באַוווּסטע פֿערזאָן-נעמען.
(ער האָט געשריבן צו) מענקע'כן; (א ליר וועגן) קאַטאַלאַנין.

46. קיין אפאָסטראָף קומט ניט (זע אויך די תקנות 27—28, 32—35):

- (א) צווישן שורש און פֿרעפֿיקס אָדער ענדונג.
ביילעך, דער באַבען, צעזאָר, שלמהן, מוסרן, פֿאַרמסרן, אָפּסטרוך, נעפּטרט.
(ב) ביים צונויפֿגאָס פֿון אַ פֿרעפֿאָזיציע מיט אַ געקירצטן אַרטיקל.
איר'ן, אינטערן, מיטן, ציליבו, צום.
(ג) אין די ווערטער: אַזאָן, אָן, כלעבן, סאַראַ, סטייטש, סקאַציל
(קומט). אויך אין ווערטער פֿונעם טיפּ: אויכעט, אָפעט אַז'וו.

אריבערטראָגן אויף אַ נייער שורה

47. אויף אַ נייער שורה טראָגט מען אַריבער טראַפֿונוון; אָבער ביי
פֿרעפֿיקסן רעכענען זיך מיטן עטימאָלאָגישן פֿרינציפּ.

בר, כל, ביי, ככה, למי, דין, פֿאַר, עני, דני, קו, מלי, כה, מעני, טכן.
זע תקנה 19.

פֿרעמדשפראַכיקער טעקסט

48. ביים אַרײַנגעבן פֿרעמדשפראַכיקע אותיות אין אַ ייִדישן טעקסט דאַרף מען זיך מיט זיי ווי ווייט מיגלעך נוהג זײַן אויפֿן ייִדישן שטייגער.

49. ביים אַריבערטראַגן פֿון איין שורה אויף אַ צווייטער דאַרף מען ענדיקן די פֿרעמדשפראַכיקע ווערטער אויף דער רעכטער זײַט.

ענדלעך האָב איך געפֿונען די ערשטע אייטנאָבע פֿון היינעס Buch der Lieder, איך בין זייער ציפֿרידן.

50. אויב עס קומט אויס אַריבערצוטראַגן אויף אַ צווייטער שורה פֿרעמד-שפראַכיקע ווערטער וואָס שטייען אין האַלבע לבנות, דאַרף מען שטעלן די האַלבע לבנות גלייך ס'וואָלט געווען אַ ייִדישער מאַמר-מוסגר.

דער גרויסער געלערנטער שטיינטוידער שרייבט ווען מען-בוך (Sera-peum, 1866, הכּזא 2), אז ...

51. קיין גענדון-פֿיסלעך שטעלט מען ניט אויף אויסצוטיילן אַ פֿרעמד-שפראַכיקן טעקסט.

איך האָב דאָס געלייענט אין די Transactions פֿון דער אַקאדעמיע. ניט: „Transactions“, „Transactions“.

52. אויב אַ הערה אונטערן טעקסט איז דורכויס פֿון פֿרעמדשפראַכיקע אותיות, דאַרף מען שטעלן דאָס הערה-ציפֿערל לינקס:

² Jüdisch-Deutsche Literatur, Serapeum 1848-49.

53. אין זאָא הערה דאַרף מען אויסמיידן ייִדישע ווערטער. זײַט 9 איז p. (אין אַ רוסישן טעקסט (срп.); אַנשטאָט אַז״ו קומט etc. אַנשטאָט אין שטעלן דאָס לאַטיינישע in, אַנשטאָט א״ו: sq., אַנשטאָט דצ״ו: ibid.

54. אויב עס זײַנען נייטיק אין דער הערה ייִדישע טיילן אויך, איז בעסער אָנצוהייבן די הערה מיט אַ ייִדישן וואָרט; דעמאָלט קומט דאָס ציפֿערל רעכטס און מיט די פֿרעמדשפראַכיקע ווערטער איז מען זיך נוהג ווי מיט אַ ציטאַט. אויב אָבער דער אָנהייב פֿון דער הערה איז אַ פֿרעמדשפראַכיקער און דער ווייטערדיקער טעקסט איז אַ ייִדישער, דאַרף מען אָנהייבן דעם ייִדישן טייל הערה פֿון אַ נײַער שורה.

III. וואָקאַלן און דיפֿטאָנגען

55. אַלף וואָרט-אײַן פֿאַר ו, וי, י, יי, ײַ. אומעטיק, אײוון, אינדזל, איי, אײוון.

56. דער אַ בלייבט, ווען עס קומען צו פרעפֿיקסן. געאויקט, געאויבלט, געאויבט, פֿאַראומערט, אויסאײַדלען, פֿאַראײַן.

57. דער א בלייבט אין צונויפהעפטן (זע תקנה 139, 139 א) און אין פֿרעמד-
לעכע באהעפטונגען וואָס זיינען אַרײַן אין ייִדיש פֿאַרטיקערהייט (זע תקנה 147 ב).
באנדאָרײַונג, באַקאוויזונג, הינעראַיי : אַרײַטאַרײַזאַציע.

58. אויב אין אַ באַהעפטונג האָט דער צווייטער עלעמענט דעם הויפט-
אַקצענט און דער דאָזיקער צווייטער עלעמענט איז אַ פֿרעפֿאָזיציע וואָס הייבט
זיך אָן מיט אַן א, שטעלט מען ניט דעם דאָזיקן א (זע תקנה 147 א).
דורכויס, דערויף, דערונטער, דערריבער, דעריין, דערין, פֿאַרויס.

59. פֿאַר נג, נק קומט : א) אַ (ניט זי), ב) ע (ניט יי), סיידן דער נ און
דער ג אָדער ק האָבן זיך באַגעגנט אין אַ צונויפהעפטן.

א) פֿאַנג, שטאַנג ; באַנק, קראַנק ; געהאַנגען, געפֿאַנגען ; דאַנקען, צאַנקען ;
געדאַנקט, געצאַנקט.

אַבער : ווײַנגאַרטן, ווײַנקעלער.

ב) לענגער, ענג ; בענקען, שווענקען.

אַבער : קלײַנגעלט, קלײַנקונסט.

60. קיין שטומען ע שטעלט מען ניט.

ליבע, לעבן.

ניט : ליבע, לעבען.

61. איבערבייט וי — יי אין סובסטאַנטיוון (פֿלוראַל אָן ענדונג און מיט
דער ענדונג -ער אַנטקעגן סינגולאַר ; דעמינוטיוו אַנטקעגן גרונטפֿאַרם).

פֿויגל — פֿויגעלע, ד — פֿויגל ; הויף — הייפֿ(ע)ל(ע), — עך — הייף ;

ברויט — ביימ(ע)ל(ע), — עך — ביימער.

62. איבערבייט ו — י אין סובסטאַנטיוון און אַדיעקטיוון (אָדווערבן).

א) פֿויט — פֿויט(ע)ל(ע), — עך — פֿויט ; בויך — בויכ(ע)ל(ע), — עך — בויכער.

ב) פֿרום — פֿרוימ(סט)ער.

63. איבערבייט י — ו און יי — וי אין ווערבן (פֿאַרטיציפֿ-שורש אַנטקעגן

פֿרעזענס-שורש).

א) י — ו : בינדן — געבונדן, געווינען — געווינען, געליינען — געליינען,

זיינען — געהייגען, הויכען — געהויכען, זינגען — געזינגען,

בריינקען — געטרונקען, קלינגען — געקלינגען אַזוי.

ב) וי — וי : בייגן — געבויגן, הייבן — געהייבן.

דאָס אייגענע מיט פֿרעפֿיקסן.

אָנהייבן — אָנגעהויבן, פֿאַרבינדן — פֿאַרבינדן.

במילא יי אין סובסטאַנטיוון געפֿורעמטע פֿון פֿרעזענס-שורש.

(דער) אָנהייב, (דער) בייג, (די) דעהייבונג.

64. איבערבייט וי-יי אין קרובישע ווערטער פון פֿאַרשיידענע וואָרטקלאַסן.

אויבן - (דער) אייבערשטער.

(דער) גלויבן, איינגלויבעניש - גלויבן, געגלויבט, גלויבונג.

גרויס - (די) גרויסע שטוב, די שטוב איז גרויס, די גרויסקייט;
אַבער: די גרויס פֿון דער שטוב.

הויך - (די) הייך (דער הויכער באַרג, דער באַרג איז הויך; אַבער: די
הייך פֿון דעם באַרג).

טויט - טייטן.

(די) נויט - (נע) נייטיק; נייטן, גענייט; (גע) נייטקן זיך, גענייטקט.

(דער) פֿראַנצויז, (די) פֿראַנצויזין, (די) פֿראַנצויזן - פֿראַנצויזיש.

רויט - רייטלעך (זיך), גערייטלט.

(דער) רויך - רייכערן, גערייכערט.

IV. קאַנסאַנאַנטן

65. דו (ניט ז) נאָך ל און נ.

האַלדן, פֿעלדן; אונדן, אינדן, געהיאַנדולט, לינדן.

66. קיין שטומען ה שרייבט מען ניט.

באָן, בייך, געשען, האָן, הונ, הינער, זען, געזען, נעמען (אין בידע
טייטשן), צען, פֿירער, שעמעוויק.

ניט: באָן, בייך, געשען, האָן אא"וו.

67. וו (ניט פֿ) אין די ווייטערדיקע ווערטער: בריוו; ווערסיפֿיקאַציע

(אַבער: דער פֿערז); טייוול; ליווערן (צושטעלן), ליוועראַנט; גערוו; פֿרוו,
פֿרווון; שטייוול.

68. ס (ניט ז) דו ביסט.

69. פ (ניט ב) אין די ווייטערדיקע ווערטער: אויפס, היפש, פויפס,

קעפסווייב, קרעפס.

טאַפֿעלע שרייבונג: אויסגעוועבט, אויסגעוועפט; קלעבן, קלעפן.

70. פֿ (ניט וו): שקלאַף, שקלאַפֿעריי.

71. צ נאָך ל: אַלץ.

אַלץ האָט ער זאָגט איז באַטראַכט. אַלץ איינס. ער איז נאָך אַלץ
דער אייגענער.

72. צ (ניט ס) נאָך נ.

פֿינצטער, פֿענצטער.

73. אויף צו באַצייכענען די פֿאַלטאַליזירונג („פֿאַרווייכונג“) פֿון

אַ קאַנסאַנאַנט פֿאַר אַ וואָקאַל שטעלט מען י.

טיאָכקען, ליאַרע, ליאַליע, ליאַמע, קליאַמקע, ליאַרעם, ליובעניו,
פֿיראַקע, עליע, טוליען, סמאַליען, ניאַניע, ניאַמע, סאַניע; סאַסיע.

74. די פאלאטאליזירונג פֿון א קאנסאָנאַנט בלייבט ניט באַצייכנט :

א) פֿאַר אַ קאָנסאָנאַנט.

צירשקע, סאַנקע.

ב) וואָרט-אויס.

קאזאָן.

ג) אין אינטערנאַציאָנאַלע ווערטער פֿון גריכישן אָדער ראַמאַנישן אָפּשטאַם.

ברעט, מאָרטק, מאַלעקולאַר, פּאַלאַר, ראַלע, רעוואָלוציע.

ד) אין טייל פֿאַמיליע-נעמען.

לענין, לערמאָנטאָוו.

V. פּרעפֿיקסן און פּרעפּאָזיציעס

75. אויף סײַ ווי אַ פּרעפּאָזיציע סײַ ווי אַ פֿאָדערטייל ביים ווערב.

אויף דער ערד; אויפהייבן, הייב אויף.

ניט: אפֿן טיש; הייב אוף אַזױ.

76. אומ-.

אומאַפּהענגיק, אומנאַך, אוממינלעך, אוממענלעך, אומנוציק, אומענלעך.

ניט: אונאַפּהענגיק, אונגליק אַזױ.

77. אַנט-.

אַנטלויפֿן, אַנטלויפֿן; אַנטפּלעקונג.

אַבער: ענדירטריק.

ניט: ענטלויפֿן, אַזױ. ניט: אַנטגילטיק.

78. אָפּ (-), אָר אָפּ (-).

אָפּנעמען, נעם אָפּ; אַראָפּנעמען, נעם אַראָפּ.

ניט: אָננעמען, אַראָננעמען אַזױ.

79. ב-.

בנוואָלד, בנראַנדע, בלאַטע שבבֿלאַטע.

ניט: בינאַלד אַזױ.

80. באַ-.

באַגליק, באַקומען; באַשריפּערלעך, באַשמעקט.

ניט: בעגליק אַזױ.

81. בײַ (-).

בײַ מיר, בײַם זינען, בײַ דער זײַט; דערבײַ, פֿאַרבײַ; בײַבאַטייט.

בײַנאַרטל, בײַזאך.

אירוסטראציעס צו 80 און 81: ער איז בײַ נעלס; ער איז
באגעלט (אָפּגעפֿאַרבעט אויף נעלס). — בײַשטיין דעם ניסיון;
באשטיין זײַן שטעטל. — בײַלינגן (צוגעבן) אַ באַשטעטיקונג;
באלינגן דעם טיש מיט בלומקן. — באקומען; בײַקומען.
ניט: באַ מיר, באַם טיש אאזױ.

82. גע-.

געומען; געשרי.

ניט: גינמען, גישרי.

83. דער-.

דערביי, דערצו; דערצײלונג; דערקוטשען.

ניט: דאָב, דאָקוטשען אאזױ.

84. פֿאַר-.

פֿאַרביי; פֿאַרבינדן; פֿאַרלאָנג.

ניט: פֿערבינגן אאזױ.

85. פֿונאַנדער (-).

פֿינאַדערנעמען, נעם פֿונאַנדער; פֿונאַנדערפֿאַל.

ניט: פֿאַנאַדער, פֿאַרנאַדער.

86. צו (-):

(א) ווי אַ פֿאָדערטייל ביים ווערב.

צוגיין, צוהאַלטן, ציטראַכטן. אויך אין די אָפּטיילעוודיקע
פֿאַרמען: (איד) גיי צו, האַלט צו, טראַכט צו. אין פֿאַרטייפֿונג:
צוגענאַנגען, צוגעהאַלטן, צוגעטראַכט. אין דעווערבאַטיוע
סובסטאַנטיױן: צולאָג, צונאַנג, צושפּרינגל.

(ב) אין דער סופּין-פֿאַרם פֿון ווערב; דערביי שרייבט מען צו
באַזונדער. אויב אָבער דער ווערב האָט בײַ זיך אַ פֿאָדערטייל,
שרייבט מען צו אין איינעם מיטן פֿאָדערטייל און מיטן
ווערב.

(קומען) צוגיין; (געבן) צווייטן; (וויס'באדאָף) צו זײַן. — (ניטאָ דאָס)
אָצונעמען; (עס איז שחזר דאָס) אָפּצוברעכן; (איך פֿירט זיך) צוצוגיין.

(ג) ווי אַן אַדווערב, דאָס רובֿ פֿאַר אַדיעקטיוון און אַדווערבן;
געשריבן באַזונדער.

צו גרויסע (טריט); צו פֿיר; דאָס צו (איז איבערקן).

(ד) ווי אַ פֿרעפֿאָזיציע; געשריבן באַזונדער.

(קימען) צו זיך; (טראַג דאָס אַדעק) צו מיר.

(ה) אין אַזוינע ווערטער ווי: צוזאַמען, צונויף, צוריק.

זע אַקנה 132 ב.

87. צ"י.

צ"י ווייסטיג: (ווער ווייס), צ"י קר און דאָ; צ"י יאָ צ"י ניון.

88. צע- (פּשט: „פּונאַדער“).

צעניין, צעלאָז, צעקרוכן; צעזיט, צעשפּרייט; צעשטערונט.

ניט: צוגיין אַזוי.

VI. ספיקסן און ענדונגען

89. אָג, - יק: זונטאָג, מאָנטאָג, דינסטאָג, דאָנערשטאָג, פּרייטאָג; ווייטאָג.

אָדער: זונטיק, מאָנטיק, דינסטיק, דאָנערשטיק, פּרייטיק; ווייטיק.

אָבער: מיטאָג, ווילטאָג.

90. - ה י י ט:

(א) אין סובסטאַנטיוון (גיב אַכטונג, אַז אָן אַ פּתח).

מכּרהייט, פּריוויהייט, שיינהייט.

זע תקנה 120.

(ב) אין אָדווערבן (גיב אַכטונג, אַז ניט מיט ד).

נעזונטשעהייט, הייכערהייט.

91. - וואַ ר ג.

נאַרטנזאָרג, זיסזאָרג, קליינזאָרג, רויזאָרג.

92. - ו ו י ז.

כירלווייז, משרגענערווייז.

93. - ו נ ג.

אָרדענונג, וויינונג, פּירונג.

94. - ט אין סובסטאַנטיוון אויף - נט מיט אַ פּאַרוויסקן קאַנסאַנאַנט.

אָונט, טשאַלנט, רינגט, לייזונט.

ניט: אָונד אַזוי.

95. - ט ע.

אייזלעט, הברטע, פויערטע (פּויערטע), שכנטע.

96. - י כ ע.

בעריכע, לייזעריכע.

97. - ים אין פּלוראַל.

דאָקטוירים, נאָיאָנים, פויערים.

98. - ין, - ינטע.

הברטאָרין, לעיערין, שניידערין; האַרניטע.

99. - י ע:

(א) אין לענדער-נעמען.

אייטאליע, אינרוי, רומעניע, שאַנזיק.

ניט: איטאליען, אינרויען אַזוי.

ב) אין ווערטער פֿונעם טיפּ: אינדוסטריע, מיטאַלאָגיע, פּאַעזיע,
ניט: אינדוסטרי, מיטאַלאָגי אַזױז.

100. - יק (י-ן):

א) אין סובסטאַנטיוון.

- יק: איציק; סמיטשיק, ספּאָדיק.
- ניק, - ניצע: בעל-נאחהניק, כל-בוניק; בעל-נאחהניצע אַזױז.
- טשיק: בערטשיק.

ב) אין אַדיעקטיוון און אַדווערבן.

- יק: ציכטיק, גלייביק.
- (ע) דיק: האַכעדיק, יום-טובֿדיק, עקסנוהדיק, פֿרוכפּעדיק, שבחדיק.
- עוודיק: הנעוודיק, (בא)ריידעדיק, רירעדיק.

ג) אין ווערבן.

רייניקן, שעדיקן.

101. - ישׁ.

טערקיש, ייִדיש, פּויליש; מלוכיש, קרובֿיש; שטיפּעריש; אירעניש,
אייראָפעניש, העברעניש; פּאַרטיניש; מאַליניש.
ניט: יודעש אַזױז; ניט: מלוכהש אַזױז.

102. - לאָז.

היימלאָז, קינדערלאָז.

103. - לעך:

א) אין סובסטאַנטיוון.

היירעך, צייעך; קינדערלעך, שטיבלעך.

ב) אין אַדיעקטיוון און אַדווערבן.

גליקלעך, מענטשלעך; פּאַמעלעך; בלינדלעך, זיסלעך.
ניט: גיך אַדער-לאַך.

104. - סטו.

נייסטו, הרגעסטו, ממיחסטו, רייסטו.
ניט: גייסטו, גייסטע, הרגעסטו אַזױז.

105. - צקי אין פֿאַמיליע-נעמען.

דאָסטאַיעווסקי, זשעראָמסקי, צינעצקי.
ניט: דאָסטאַיעווסקע אַזױז.

ייִדישע פֿאַמיליע-נעמען האָבן ניט קיין ספּעציעלע ווייבלעכע פֿאַרם.

אסתר-רחל קאַמינסקי.

ניט: קאַמינסקע, קאַמינסקאַ.

אַבער: סאַליע פּעראָדוסקאַיאַ, מאַריע קאַנאָפּניצקאַ.

106. אין אומבאטאנטע טראַפֿן וואַרט-אויס שטעלט מען אַלע מאָל ע, סײַדן עס איז דערויף דאָ אָן אַנדער כלל (זע תקנות 89, 96, 97, 100, 101, 104, 105, 117, 118).

ארצע (ארצעביסקאפ, זע תקנה 135), טאָקע; ארבעט; האַנטעך (זע תקנה 142), טישטעך, פֿאַרטעך; אײדעם, ברודעם, בירדעם, בעזעם, ברונעם, געדערעם, וואָרעם (אין בירדע טרײַטען), כעלעם, פֿלוצעם, פֿאָדעם, פֿירעם, שטורעם, טירעם; גומען, נאָמען; ארבעט, באַרוועט, עפעס, פֿאַלמעסן, קורבעס; טולעס; זענעפֿט; אײמען (אײמעער), גענען, גרענען, ניווען, עמען (עמעער), ערנען, פענען; אַקערשט; קערמעטל. ניט: טאָק, ארבייט, האַנטוך, וואָרום, כעלם, אַקאַרשט אאײוו.

אַנדערש אין טײל פֿאַמיליע-נעמען אויף -ס. דאָ גילט, ווי תמיד אין פֿאַמיליע-נעמען, די טראַדיציע אַדער דער ווײַלן פֿונעם נאָמען-טרגער. בידלײַס, שײַנײַס.

107. מיטלסטער -ע- אין סובסטאַנטיוון, אַדיעקטיוון און ווערבן. אַרדענונג, האָפענונג, צײכענונג, רעכענונג; באַדערפֿעניש; פֿאַרזעניש; געזענער, שטאַלענער; אַרדענען, צײכענען, רעכענען.

108. -ע כ.ך.

אײסלײַגען, געמײנען, טוען, טײגען; הינטערווײלעכען.

אַנדערש, אויב דער -כ- איז פֿון שורש און דער -ט- פֿון פֿאַרטיץ: אײננעמאַכט, נעקלעכט.

109. -ע ל.צ. -ע ל.ך.

מײדעלע, מײדעלעך.

110. -עם אין צונויפֿוואַקס פֿון אַ פרעפֿאָזיציע מיטן אַרטיקל:

אין צונויפֿוואַקסן פֿון פרעפֿאָזיציעס אויף -ן מיטן אַרטיקל שרײַבט מען -עם.

אײנעם, אַנעם, פֿונעם.

ניט: פֿונם, פֿונײַם.

111. -עם אין אַדיעקטיוון.

-עם אין דאָטיוו-אַקוזאַטיוו סינגולאַר:

(א) אויב דער שורש פֿון אַדיעקטיוו ענדיקט זיך אויף -ן.

(דעם) אײגענעם, ברײגעם, געזעענעם, גרײגעם, זײדענעם, טרוקענעם.

(ב) אויב דער אַדיעקטיוו ענדיקט זיך אין ערשטן פֿאַל אויף -נע.

(דעם) מאַדנעם, סטאַטעטשנעם.

112. -ען אין סובסטאַנטיוון.

-ען (און ניט -ן סתם) קומט אין סובסטאַנטיוון:

(א) אין דאָטיוו-אַקוזאַטיוו, אויב דער נאָמינאַטיוו ענדיקט זיך אויף -ע.

(דער) באַבען, מאַמען, מומען; לײבקען, לײפען, סאַניען.

אָן -ע- בלײז: (דעם) זײדן, (דעם) טאַטן.

(ב) אין פלוראל, אויב דער סינגולאר ענדיקט זיך אויף א וואַקאל, אויף -נג, אויף -נק.

אויפֿטוען, פֿרויען; שלאַנגען; פֿונקען.

(ג) אין פלוראל פֿון סובסטאַנטיוון אויף -ל מיט אַ פֿאַרויסיקן קאַנסאַנאַנט.

אייזלען, היטלען, מאַנטלען.

113. -ע- שרייבט מען ניט אין סובסטאַנטיוון:

(א) אין דאָטיוו-אַקוזאַטיוו סינגולאַר פֿון פֿערוואָן-נעמען וואָס ענדיקן זיך אויף -נג, -נק.

לעסינגן; (זון) בלאַנקן.

(ב) אין געאָגראַפֿישע נעמען פֿונעם טיפּ: באַדן, העסן, מינגן, פֿרייסן, שוואַבן.

אַבער: טירינגען (ע"פֿ אַנאַלאָגיע מיט 112 ב.).

114. -ען אין אַדיעקטיוון.

-ען (און ניט -ן סתם) קומט אין דער בייגונג פֿון אַדיעקטיוון.

אויב דער שורש ענדיקט זיך:

(א) אויף אַ וואַקאל אָדער אַ דיפֿטאָנג.

(דעם) בלויען, פֿרייען, פֿרויען.

אַבער: (דעם) נײַעם.

(ב) אויף -ם.

(דעם) פֿאַמען, קרומען.

אין אַלע אַנדערע פֿאַלן קומט -ן, אַפֿילו אויב דער אַדיעקטיוו

ענדיקט זיך אויף -נג, -נק.

(דעם) הייכו, נרויסן, פֿאַנגן, קראַנקן; (זי) קראַנקן-קאַסע.

ניב אַכטונג: (דעם) איידעלן (באַשיצער).

ניט: איידען.

115. -ען אין ווערבן.

-ען (און ניט -ן סתם) קומט אין ווערבן:

(א) אין דער גרופע מיט -ע-.

מעקען, פֿאַרען (זיך), פֿאַשען, קוויטשען (ווייץ); די ציג מעקעט, פֿאַרעט

זיך, פֿאַשעט זיך אַאזוו).

אַבער: מעקן, צונויטפֿאַרן, צופאַסן, ווישן (ווייץ); איד מעק, פֿאַר

צונויף, פֿאַס צו, וויש).

(ב) אויב די ערשטע פֿערוואָן סינגולאַר פֿון פֿרעזענס ענדיקט זיך

אויף אַ וואַקאל אָדער אַ דיפֿטאָנג.

- דוען, געטרויען, בליען, דרייען, צייען.
 גיב אָבער אַכטונג: גייה, זעה, טוה, סטיין אין אינפֿיניטיוו, צוהיפן צו:
 (מיר, זיי) גייען, זעהן, טוען, שטייען. — גיב אַכטונג: געזען.
 ג) אויב די ערשטע פֿערוואָן סינגולאַר פֿון פֿרעזענס ענדיקט זיך
 אויף -ל מיט אַ פֿאַרויסיקן קאָנסאַנאַנט.
 ברעקלעך, גראַבלעך, זירלעך, טרייסלעך, פֿלאַפֿלעך.
 ד) אויב די ערשטע פֿערוואָן סינגולאַר פֿון פֿרעזענס ענדיקט זיך
 אויף -ם.
 נעמען, קומען, זיך) באַרימען; גענומען, געקומען.
 ה) אויב די ערשטע פֿערוואָן סינגולאַר פֿון פֿרעזענס ענדיקט זיך אויף -ן.
 ברענען, געלינען, וויינען, קענען, רינען, שפינען; ברענענדיק, גע-
 פינענדיק, וויינענדיק; געלינען, גערנען, געשפינען.
 ו) אויב די ערשטע פֿערוואָן סינגולאַר פֿון פֿרעזענס ענדיקט זיך
 אויף -נג, -נק.
 הענגען, זינגען, בענקען, טרינקען; הענגענדיק, זינגענדיק, בענקענדיק,
 טרינקענדיק; געהאַנגען, געזינגען, געטרונקען.

116. - (ע) גיר.

זינגען, טאַטעניו, משהניו.

117. - (ע) גיש.

טיפעניש, מהיהניש, פינצטערניש, רעטעניש.

גיב אַכטונג: צייעניש.

118. - (ע) שי.

זיידעשי, טאַכטערשי, מאַמעשי.

119. - ער אין ווערטער פֿונעם טיפּ: זשאַנער, טעאַטער, ליטער, מאַנעווער, מעטער, צווינטער, צענטער, קאַדער, קאַנטער(רעוואָלוציע); פֿלוראַל:
 זשאַנערס, טעאַטערס, ליטערס, מאַנעווערס, מעטערס, צווינטערס, צענטערס אַאָז"וו.
 דאַקטאָר אָדער דאַקטער (אויב עס מיינט דאַקטאָר מעדיצין); אָבער בדרך-כלל:
 דאַקטאָר, פֿראַפֿעסאָר, רעדאַקטאָר אד"ג; אַמאַטאָר, ראַדיאַטאָר אַאָז"וו.

120. - קייט.

דיאַרעמקייט, פֿינקייט.

גיט: דיאַרעמקייט, פֿינקייט. זע תקנה 90 א.

אויב דער יודיש ענדיקט זיך אויף -ג, בלייבט דער ג אין סובסטאַנטיוו
 אויף -קייט.

קלוגקייט, שטרענגקייט; גרינגקייט (צו: גרינגקייט).

אויב דער אַדיעקטיוו ענדיקט זיך אויף ק, שרײַבט מען בלויז איין ק.

קראַנקייט, שטאַרקייט, שלאַנקייט; ליכטיקייט, ריזניקייט, פֿרידריקייט.
ניט: קראַנקייט, ליכטיקייט אַזוי.

121. - ק.צ.

בלאָנדינקע; שניידערקע; ברודערקע; חירמקע.

122. צונויפֿטרעף מיט -ס.

ס + ס = טס: (דר) האַלטסט, (דער) עלטסטער, (א) גוטס.
ס + ס = ס: (דר) ריכט, (דער) זיכטער, (א) ציגעלע (א) חרײַט.
צ + ס = צס: (דר) זיצסט, (דער) קירצסטער, (א) שחאָרצס.
ש + ס = שס: (דר) חידושסט (זיך), (דער) פֿרישסטער, (א) פֿרישס.
טש + ס = טשס: (דר) פֿאַטסט, (דער) ריכטשטער, (א) ריכטשס.
ז + ס = זס: (דר) מוזסט, (דער) בייזסטער, (א) קינד (א) בייזס, נײַהויזס.
דז + ס = דזס: (דר) האַלדזסט.
ח + ס = חס: (דר) ממיחסט, (דעם) משרחס.
זע דערצו די תקנה 45 א.

123. צונויפֿטרעף מיט -ט.

ס + ט = טס: (ער, איר) האַרט, פֿאַסט; געהאַרט, געפֿאַסט.
ד + ט = דט: (ער, איר) שניידט; גערעדט.

124. צונויפֿטרעף מיט -סט אין דער צווייטער פֿערזאָן סינגולאַר פֿון די ווערבן, וואָס זייער שורש ענדיקט זיך אויף -ט.

ס + ס = סס: (מעסטן — דר) מעסט, (פֿאַסטן — דר) פֿאַסט.

125. אַלגעמיינער פֿלל פֿאַר 122—124:

בדרך-כלל שטעלט מען די ענדונגען -ס, אָדער -ט, אָדער -סט אין דער בייגונג ניט געווענדט אין דעם, מיט וואָסער סוף שורש די דאָזיקע ענדונגען טרעפֿן זיך צונויף; אויב אָבער דער שורש גופֿא ענדיקט זיך אויף -ס, אָדער -ט, אָדער -סט, שטעלט מען די דאָזיקע אותיות מערניט איין מאָל.

VII. באַזונדער, באַהאַפֿטן, אין איינעם

סומירונג

126. בײַ ווערטער, וואָס בנוגע זיי שטעלט זיך די פֿראַגע וועגן שרײַבן באַזונדער, באַהאַפֿטן מיט אַ מקף אָדער אין איינעם, גייט דער פֿלל אַזוי:
דער אַלגעמיינער גאַנג איז צו שרײַבן באַזונדער. וועגן שרײַבן באַהאַפֿטן אָדער אין איינעם זײַנען פֿאַראַן ספּעציעלע באַשטימונגען.

127. אויף צו אַריענטירן זיך אין די דאָזיקע ספעציעלע באַשטימונגען
דאַרף מען האָבן אין זינען דרײַ גראַמאַטישע באַגריפֿן:

(א) אַדווערביאַלע פֿאַרבינדונג, וואָס איר ערשטער עלעמענט איז
אַ פּרעפּאָזיציע (זע תקנה 132);

(ב) באַהעפֿטונג מיטן הויפּטאַקצענט אויפֿן ערשטן עלעמענט (צונויפֿ-
העפֿט; זע תקנה 139).

(ג) באַהעפֿטונג מיטן הויפּטאַקצענט אויפֿן צווייטן עלעמענט (זע
תקנה 146).

128. וועגן די פֿאַלן פֿון שרײַבן באַזונדער רעדט זיך אין די תקנות:
131; 132 א; 133.

129. וועגן די פֿאַלן פֿון באַהעפֿטן מיט אַ מקף רעדט זיך אין די תקנות:
139 ב; 143—146; 148.

130. וועגן די פֿאַלן פֿון שרײַבן אין איינעם רעדט זיך אין די תקנות:
28; 30; 131 י; 132 ב; 132—134; 138—139 א; 140—142; 147.

באַזונדער

131. אין גאַנצן באַזונדער שרײַבט מען:

(א) דעם אומבאַשטימטן אַרטיקל אַ אַן.

אַ מענטש, אַ גרויסער (מענטש). אַן עפֿל, אַן איבעריקע (זאָד). אַ ביסל, אַ סך.
ניב אַכטונג: דרײַ אַ זייגער (פֿיגל: דרײַ דעם זייגער).

(ב) דעם באַשטימטן אַרטיקל און דעם אָנווייזיקן פּראָנאָמען דער,
די, דאָס.

דער מאַן, די פֿרוי, דאָס קינד; די וועלט (אין יענע וועלט); אַט דער,
דער אַ, דער אייגענער, דער דאָזיקער, דער זעלביקער (זעלבער), דער
יעניקער, דער נעמלעכער, — און אַזוי אויך אין אַלע בייגנאָלן.

(ג) פֿאַרבינדונגען פֿון סובסטאַנטיוון ווי: (אַ) גלעזל טיי, (אַ) פֿונט
צוקער, (דער) שטייגער לעבן.

ניט: גלעזל-טיי, פֿונט-צוקער, שטייגער-לעבן.

(ד) פֿאַרבינדונגען פֿון אַן אַטריבוטיוון אַדיעקטיוו מיט אַ סובסטאַנטיוו.
(אַ) היימיש ווינקל, (אין דער) ייִדישער ליטעראַטור.

ניט: היימיש-ווינקל, ייִדישער-ליטעראַטור.

(ה) צום בײַם סופּערלאַטיוו.

צום בעסטן, צום גרעסטן.

(ו) פֿאַרבינדונגען פֿון אַן אַדווערב מיט אַן אַדיעקטיוו (אַדווערב).
 אזוי גערופֿענע, אַלגעמיין מענטשלעך, ברייט פֿאַרצוווינגט, גוואַלדיק
 שווער, האַלב טונקל, הויך אינדוסטריאַליזירט, זייער גרויסע, טיף
 פֿאַרוואַרצלטער, (דרי צווייט גרעסטע (גרופע), ריין וויסנשאַפֿטלעך
 שטאַרק הייס.

לפֿי אַנאַלאָגיע אויך: טויט שטיף, צוקער זיס, שטאַק פֿינצטער
 שפּאַץ ניי.

(ז) דעם פֿאָדערטייל פֿון אַ ווערב, אויב ער שטייט נאָכן שורש.
 נאָכ איבער, (ער) גייט אָפּ, (מיר) שלאָגן פֿינאַנדער, (זיי) לייגן צו.
 ניט: נעם-איבער, גיט-אָפּ אַזוי.

(ח) די העלפֿווערבן זײַן, ווערן, האָבן אין די ווערבן פֿונעם
 טיפּ: אויסן זײַן, גורם זײַן, מקנא זײַן; מגולגל ווערן, נתפעל
 ווערן; הנאה האָבן, חרטה האָבן.
 דאָס איינגען אין אַלע אַנדערע פֿאַרמען: (אויך) בין גורם, (מיר האָבן)
 מקנא געזיגן, (זיי וועלן) מגולגל ווערן.
 ניט: גורמליין, בין-גורם אַזוי.

(ט) דעם פֿראַגאַמען זיך בײַ ווערבן.
 אַפרוען זיך, (ער) רוט זיך (אָפּ).
 ניט: אַפרוען-זיך.

(י) צאָל־ווערטער.
 נרדנט צאָלן: צוויי מיליאָן זעקס הונדערט זיבן און אַכציק; טויזנט
 דריי הונדערט פֿיר און צוואַנציק.
 אָבער סובסטאַנטיװירט: (דער) פֿינפֿאונצוואַנציקער אַאָזיוו.
 סדר-צאָלן: (דער) איין און צוואַנציקסטער; (דעם) הונדערט
 אַכציקסטן.

באַזונדער אָדער אין איינעם

132. אין אַן אַדווערביאַלער פֿאַרבינדונג, וואָס איר ערשטער עלעמענט
 איז אַ פרעפֿאָזיציע, שרײַבט מען די פרעפֿאָזיציע אין טייל פֿאַלן באַזונדער,
 אין טייל פֿאַלן אין איינעם מיטן צווייטן טייל פֿאַרבינדונג. דער כלל גייט אַזוי:

א) אויב דער ניט-פרעפֿאָזיציאָנעלער עלעמענט באַגעגנט זיך פֿאַר
 זיך אויך, שרײַבט מען די פרעפֿאָזיציע באַזונדער.

אויף דאָס נײַ, אויף דער נאַכט, אויף דער פֿרײַ, אויף צוויי; איבער
 אַ יאָר, איבער אַ נײַט, איבער אַכט טאָג, איבער מאָרגן; אין איין וועג,
 אין איינעם, אין נאַנצן, אין דער היים, אין דער פֿינצטער, אין דרויסן, אין מיטן,
 אין דער ערד (אין דר'ערד), אין דער פֿינצטער, אין דרויסן, אין מיטן,
 (זײַן) אין שטאַנד; ביז אהער, ביז איצט, ביז מאָרגן; נאָך דעם;

פֿאַר וואָס, פֿאַר פֿריי; פֿון אָנהייב, פֿון דאָס נײַ (פֿון סיני), פֿון היינט, פֿון ווײַט, פֿון ווײַטן, פֿון דער נאָענט, פֿון נאָענט, פֿון פֿאַרנט; צו ביסלעך, צו וואָס, צו וועגן (ברענגען), צו לעצט, צו נוי, צו נײַ (קומען), צו ערשט, צו פֿרס, צו שטאַנד (קומען), צום ערשטן אַאָדער. טעם: מיר האָבן אין אונזער שפראַכבאַנוץ באַזונדער, פֿאַר זיך, די ווערטער: דאָס, נײַ; דער, נאַכט; דער, פֿריי; צוריק; אַהײַנט; איינעם; נאַנגן אַאָדער.

(ב) אויב דער ניט-פרעפֿאָזיציאָנעלער עלעמענט באַגעגנט זיך ניט פֿאַר זיך, שרײַבט מען די פרעפֿאָזיציע אין איינעם מיטן צווייטן טײַל פֿאַרבינדונג.

צוזאַמען; צונױף; צופֿרסנס; צוקאָפֿנס; צוריק. טעם: מיר האָבן ניט אין אונזער שפראַכבאַנוץ באַזונדער, פֿאַר זיך, קײַן ווערטער: זאַמען, נױף, פֿרסנס, קאָפֿנס, דיק.

133. אויף צו שרײַבן, לױט תקנה 132, די פרעפֿאָזיציע באַזונדער, איז גענוג, אויב דער ניט-פרעפֿאָזיציאָנעלער עלעמענט באַגעגנט זיך פֿאַר זיך אין וועלכער עס איז פֿאַרם, ניט דווקא אין דער פֿאַרם וואָס שטייט מיט אַ פרעפֿאָזיציע.

„אַמתן“ קען זײַן מערצאָל פֿון „אַמת“, מײַלא: אין דער אמתן; „לופֿטן“ קען זײַן פֿלוראַל פֿון „לופֿט“, מײַלא: אין דער לופֿטן; „דאָס“ און „נײַ“ זײַנען פֿאַראַן אין דער שפראַך, מײַלא: פֿון דאָס נײַ; „ווענס“ איז פֿאַראַן אין דער פֿאַרבינדונג „אַ שטיק ווענס“, „מאַרנס“ און „נאַכטס“ זײַנען געניטיוון און אין טײַל געענטן ניצט מען די פֿאַרמען אַפֿילו אַדווערביאַל, מײַלא: אין אײַן ווענס, צוריק ווענס, צו מאַרנס, פֿרײַטאָג צו נאַכטס; „וײַטנס“ קען זײַן געניטיוו פֿון „דער“ וײַטער, מײַלא: פֿון דער וײַטנס.

134. אויב פֿון אַן אַדווערביאַלער פֿאַרבינדונג וואָס באַשטייט פֿון עלעכע באַזונדער געשריבענע ווערטער פֿורעמט מען אַ סובסטאַנטיוו אָדער אַן אַדיעקטיוו, שרײַבט מען דעם סובסטאַנטיוו אָדער אַדיעקטיוו אין איינעם.

אויף דער נאַכט, אָבער: (דער קילער) אויפֿדערנאַכט; (הײַנט) אין דער פֿרי, אָבער: (דער הײַנטיקער) אינדערפֿרי. אויף דער נאַכט, אָבער: אויפֿדערנאַכטיקע (שעהען); אין איינעם, אָבער: (די) אינאיינעמדיקע (שפּאַצירן); ביז אַהער, אָבער: (די) ביזאָהערדיקע (רעזולטאַטן); ביז אַרצט, אָבער: (די) ביזאויצטיקע (אַפּמאַכן).

אין איינעם

135. אַפֿיקסן (פרעפֿיקסן און טופֿיקסן) שרײַבט מען אַלע מאָל אין איינעם מיטן שורש ניט געווענדט אין דער צאָל טראָגן.

אין סובסטאנציען: אומגליק, ארבעיסקופ, באיעם, הינטערנעדאנק, צונאב, קאנטערעוואלוציאנער, קעגנזירקונג; גארטנווארג, ליבשאפט, שיינהייט, שיינקייט.

אין אדיעקטיוון און אדווערבן: אומפארשטענדלעך, באהארצט, צעקלעמט, פראיאפאניש, פּרעהיסטאָריש, פּאַרהיסטאָריש; לעבעדיקערהייט, משונגענערהייט, קינדערלאָז.

אין ווערבן: א) מיט אַ פּאַדערטראַף (פּעסטער פּרעפּיקס): אַנטלויפֿן, באַקוקן, דערשרייבן, צעהאַקן, דעאַרגאַניזירן; ב) מיט אַ פּאַדערטייל (אַפּטיילעוורדיקער פּרעפּיקס), אויב ער שטייט פֿאַרן שורש: איבערנעמען, אָפּניין, פּאַרביילויפֿן, פֿונאַנדערנעמען, צולייגן. זע אויך תקנה 86 א) — ב), 88.

136. די תקנה 135 איז חל אויך אויף העברעזומען.

אומבבֿוד, מיטחבֿר, חבֿרשאַפט; אומבדחמנותדיק; פּאַרחלשט, באַטעמען, צעהרגען, אָפּפּטרן, צוגנבֿעינען.

137. ווען עס באַגעגענען זיך צוויי פֿון איינע קאָנסאָנאַנטן, איינער פֿון פּרעפּיקס און איינער פֿון שורש, שרייבט מען ביידע.

אוממינגלעך, אוממעגלעך, אָנעמען, אָפּפּטרן, אַרױפֿפּאַלן, אַרונטער-רייסן, מיטטיילן, פּאַרריכטן.

138. אין איינעם מיטן אַ שרייבט מען די ווייטערדיקע ווערטער: אַדורך, אַהיים, אַהין, אַהער, אַוואָ, אַזאָ, אַזוי, אַזוינער, אַזעלכער, אַחוץ, אַמער, אַנאַנד, אַנו, אַנומלט, אַניט, אַפּשיטא, אַפֿרײַער, אַצונדערט, אַקאַרט.

אין איינעם באַהאַפֿטן

139. אַ באַהעפֿטונג פֿון ווערטער וואָס האָבן זיך צונויפֿגעבונדן אויף אַזוי פֿיל, אַז אַ הויפּטאַקצענט איז געבליבן מערניט אויפֿן ערשטן עלעמענט אירן (אַזאַ באַהעפֿטונג רופֿט זיך צונויפֿהעפֿט), שרייבט מען אין טייל פֿאַלן אין איינעם, אין טייל פֿאַלן באַהאַפֿטן מיט אַ מקף. דער כלל גייט אַזוי:

א) אויב דער צונויפֿהעפֿט איז ניט מער ווי דרייטראַפּיק, שרייבט מען אים אין איינעם (זע תקנה 57).

דער צווייטער טייל אַ סובסטאַנציע: בלעטערפֿאַל, וואַסערמיל, זויערזאַלץ, יאָדצייט, לופֿטפּאַסט, פֿליפּאַסט, קאָרטעניש, קינדערפֿרינד, קלאַסנאַמאָ, שולפֿאַראַיין, שיקינגל, שטורעמווינט, שפּאַכסיסטעם, שרייבמאַסין. דער צווייטער טייל און אדיעקטיוון (אדווערב): אַלטרײַטש, נרויסהאַטיק, מאַסניביק, נײַהויכדייטש. גיב אכטיג: נאַהייט, נאַרישט, מערהייט.

ב) אויב דער צונויפהעפֿט איז מער ווי דריטראַפֿיק, שרייבט מען אים מיט אַ מקף.

דער צווייטער טייל אַ סובסטאַנטיוו: גראַמאַפֿאָן-טייל, וואָסער-טרענער, פֿערער-סעמינאר, רולעטקע-טייל, רעוויודיר-קאָמיטע, רעכען-מאַשין, שפראַכן-סיסטעם.

דער צווייטער טייל און אדיעקטיוו: מיטל-הויכדייטש, אַלט-פֿראַנצויזיש. נעם אָבער אין אַכט די תקנות 28, 140, 143, 145.

140. די צאָל טראָפֿן דאַרף מען באַשטימען לויט דער קירצסטער פֿאָרם פֿונעם צונויפהעפֿט, און דעמאָלט בלייבט שוין די אינאיינעמדיקע שרייבונג אַפֿילו אויב די צאָל טראָפֿן פֿאַרגרעסערט זיך דורך אַ סופֿיקס אָדער אַן ענדונג.

פֿאַלקסלערער, מיליאַ אױך: פֿאַלקסלערערשאַפֿט; שוסטעריונג, מיליאַ אױך: שוסטעריונגל; שרייבמאַשין, מיליאַ אױך: שרייבמאַשינען; ברייטהאַרציק, מיליאַ אױך: ברייטהאַרציקייט; גרויסהאַנטיק, מיליאַ אױך: גרויסהאַנטיקער; גרויסהאַלבער, מיליאַ אױך: גרויסהאַלבערין.

141. אויב אין אַ צונויפהעפֿט באַגעגענען זיך צוויי פֿון איינע קאָנסאָנאַנטן, שרייבט מען בדרך-כלל ביידע.

באַנקקוועטשער, בירגעררעכט, הויפטטייל, וואַסטיס, וויללערנער, וועלטטייל, אַכטטייל, פֿאַפֿאַראַיוו, צוויקקער, קרייצציג. ניט: באַנקוועטשער אַזױו.

142. בלויז איין קאָנסאָנאַנט שרייבט מען אין די ווייטערדיקע ווערטער: אוירינגל, אָרעמאַן, דריטל, פֿערטל אַזױו; האַנטעך, מיטאָג, שלִימזל (הגם ס'איז בעצם: אויער+רינגל, אָרעם+מאָן, דריט, פֿערט+טייל, האַנט+טוך, מיט+טאָג, שלים+מזל).

נעם אויך אין אַכט: ביסטו; ניטאָ, נישטאָ (הגם ס'איז בעצם: ביסט+דו; ניט, נישט+דאָ).

143. אַ מקף שטעלט מען אין אַ צונויפהעפֿט אַפֿילו ווען די צאָל טראָפֿן איז ניט גרעסער ווי דריי:

א) אויב דער ערשטער עלעמענט איז אַ פֿרט-נאָמען. אָרטיקירען, גראַסער-היים, הערצל-נאָס, ירוזאַטאַג, פֿריג-שול, שטיינבאַרג-קלוב. ניט: גראַסערהיים, גראַסער הים אַזױו.

ב) אויב אין אַ צונויפהעפֿט איז איינער פֿון די עלעמענטן אַ העברעזום.

ישיבֿה-בּוּר, שלאַף-הדר, שער-בֿיאַט. ניט: ישיבֿה בּוּר, שלאַפֿתּוּר אַזױו.

ג) אויב צום צונויפהעלט (אלץ איינס פון וויפל טראָפֿן ער לייגט זיך צונויף) קומט צו נאָך אַן עלעמענט.

פֿליפּאָסט—הויפּט-פֿליפּאָסט, עסטיש—קירנער-עסטיש, וואָל-קאָמיסיע—הויפּט-וואָל-קאָמיסיע, מחוצה-פנים—ארצע-מחוצה-פנים, קאָפּקאָל—קאָפּקאָל-סטאָדיע.
ניט: הויפּט-פֿליפּאָסט אזוי.

ד) אויב די אינאיינעמדיקע שרייבונג וואָלט געקענט פֿאַרשווערן דאָס לייענען אָדער אַרײַנגלײַך אין אַ טעות.
דער א-צייכן, אַנטײַנד.

ה) זע תקנה 145.

144. אויב עס גייען נאָך אַנאָנד עטלעכע צונויפהעלטן, וואָס איין טייל זייערער חורט זיך איבער, און מיר פֿאַרפֿעלן איבערצוזחזרן דעם אידענטישן טייל, מוז נאָך יעדן טייל פֿון אַזאַ איבערגעהיפּערטן צונויפהעלט שטיין אַ מקף.

דער אַרבעטער, פּויערים- און סאָלאָרטן-ראַט. צײַטונגס-אַרטיקלעך און נאָטיצן.

ניט: אַרבעטער, פּויערים און סאָלאָרטן-ראַט. ניט: צײַטונגס-אַרטיקלעך און נאָטיצן.

145. אין אַן איבערגעהיפּערטן צונויפהעלט שטעלט מען אַ מקף אָפֿילו ווען מיר האָבן צו טון מיט צוויי- און דריי-טראָפּיקע ווערטער.

פֿעלדגעוויקסן, וואָלדגעוויקסן; אָבער: פֿעלד- און וואָלדגעוויקסן.
אַלט-דייטש, נײַ-דייטש; אָבער: אַלט- און נײַ-דייטש. ברויט-קוואַס;
אָבער: מאַלץ, עפל- און ברויט-קוואַס.

באהאָפֿטן

146. אַ באַהעפֿטונג פֿון ווערטער וואָס האָבן זיך צונויפֿגעבונדן אויף אזוי פֿיל, אַז אַ הויפּטאַקצענט איז געבליבן מערניט אויפֿן צווייטן עלעמענט אירן, שרייבט מען באַהאָפֿטן מיט אַ מקף.

נאָפֿל-פֿעפֿל, חתן-כלה, טאַטע-מאַמע; מזל-ברכה, לײַענער-פֿרײַנד; בעל-שם, בעל-השריבה; אַלט-נײַ, חסידיש-נגידיש; געהרנכט-געממיחט; וואָרט-אויס, וואָרט-אײַן, וואָרט-אין; טאַג-טעגלעך; פֿראַנקפֿורט-מײַן, ראַסטאָוו-דאָן; נדויס-פֿאַהולאַנקע.
ניט: גאָפֿל-פֿעפֿל, בעל-שם, פֿראַנקפֿורט/מײַן אזױה.

147. באַהעפֿטונגען מיטן הויפּטאַקצענט אויפֿן צווייטן עלעמענט שרייבט מען אָבער אין איינעם:

א) אויב דער דאָזיקער צווייטער עלעמענט איז אַ פרעפֿאָזיציע (זע דורכויס, דערביי, דערנאָך, דערצו, פֿאַרביי, פֿאַרויס. תקנה 58).

ב) אויב די עלעמענטן זיינען צונויפֿגעבונדן אויף אַ פֿרעמדלעכן שטייגער און זיינען אַרײַן אין ייִדיש פֿאַרטיקערהייט (זע תקנה 57).

אויסגאנגראַפֿיע, מיקראַביאָלאָגיע, נעוואַפּאָטאָלאָגיע, ענאַצענטריזם,
פּסיכאָלאָגיע.

ניט: אויטאָביאָגראַפֿיע אַזױ.

גיב אָבער אַכטונג: העלדן-ביאָגראַפֿיע, געוויקסן-ביאָלאָגיע אַזױ, מחמת די דאָזיקע ווערטער זײַנען צונורשפּעבונדן אויף אַ ייִדישן שטייגער.

148. אַ מקף שטעלט מען אויך:

(א) אין באַהעפּטונגען מיט ניט, נישט.

סובסטאַנטיוון: ניט-ייִדן, ניט-פֿילאָלאָגן; סובסטאַנטיווירטע אַדיעקטיוון: ניט-גוטער; אַטריבוטיווע אַדיעקטיוון אָדער פאַרטיציפֿן: (א) נישט-מאַרקסיסטישער (אויפֿן טראַכטן), (א) נישט-געלייענט (בוך).

אָבער: (דאָס איז) ניט גוט (אויסגעליינט); (דער ארען טראַכטן איז) נישט מאַרקסיסטיש; (איך האָב דאָס בוך) ניט געלייענט.

(ב) אין באַהעפּטונגען פֿון עטלעכע ווערטער וואָס ווערן אויפֿ-גענומען ווי איין גאַנצהייט.

(א גאַנצער) יא-טעבע-דאָס, (א) לאַז-מיד-געמאך-קרעכצעלע. נעם אין אַכט די שרײַבונג: (דער) שמעון פֿרוג-אָונט, (דער) דיר שלמה עטינגער-רובֿל-קאַמרטעט, (דער) ר. ש. פּרץ-שרײַבער-פֿאַראַיין.

ניט: שמעון פֿרוג אָונט, שמעון-פֿרוג-אָונט.

ג) זע תקנות 139 ב, 143—145.

VIII. פאַראַלעלע שרײַבונגען

שרײַבונג דיפֿערענצירט לויטן פּשט

149. פֿאַראַן ווערטער וואָס זײַנען אידענטיש אָדער נאָענט צווישן זיך לויט זייער אָפּשטאַם, נאָר אין אויסלייגן זײַנען זיי דיפֿערענצירט לויטן פּשט:

אַ היים; אַ היים אַזױ (זע תקנה 138).

אַקאַרשט (אַקצענט אויפֿן צווייטן טראַף)—אַט, אַני נאָר אַקאַרשט

אַקק, וואָס דאָ טוט זיך). אַקעדיט (אַקצענט אויפֿן ערשטן טראַף)—

נאָר וואָס, קוים-קוים, שיער ניט (אַקערשט איז ער דאָ געווען; אַקערשט

טאָג, ווען אַלע שלאָפֿן נאָך; ער איז אַקערשט פֿון דער הויט

אַרויסגעשפּרונגען פֿאַר כּעס; זע תקנה 106).

גרונד—מאַטיוו, טעם (ער האָט זיך באַליידיקט אָן שום גרונד; אויך

זע ניט קיין גרונד דאָס צו טון; מע מוז דאָס באַגרינדן). גרונט—

דעק, הונד (גרייכן דעם ההום ביזן גרונט; אין גרונט ביסטו גערעכט;

איך וועל זיך דערגרונטעווען דערצו).

דאָקטאָר; אָבער אויך דאָקטער, בשעה עס מיינט דאָקטאָר

מעדיצין (זע תקנה 119).

וואָכנדיק—דאָס וואָס עס איז שייך צו דער וואָך, וואָס עס הוּרט זיך איבער אלע וואָך (נאָמבערגס, וואָכנדיקע שמועסן); וואָכעדיק — דער היפך פֿון שבחדיק, יום-טובֿדיק.

פֿריינד—נוטער פֿריינד; פֿריינט—קרויב (פֿאַרגלעך: ער האָט מיך צוגענומען זייער פֿריינדלעך; אָבער: מיר זיינען מיט אים שטיקלעך פֿריינטלעך).

גלייכבאַרעכטיקטע שרייבונגען

150. פֿאַראַן טייל ווערטער וואָס מע מעג שרייבן אויף עטלעכע אופנים, ווי ווער עס וויל, אָן שום חילוק אין פֿשט.

די ווערטער זיינען דאָ אויסגעשטעלט נאָכן אַלף-ביח; ביי די וואָס זיינען שוין דערמאָנט אין די פֿריערדיקע הקטוח איז צוגעגעבן דער נומער פֿון דער הקנה.

צײַען: געלינג, געליען.
 מאָנטאָג, מאָנטיק (89).
 מינלעך, מענלעך.
 מע, מען (אויך מ, אָבער נאָר פֿאַר אַ האַקאַל וואָרט-איינ) — פֿאַרן ווערב;
 מען — נאָכן ווערב.
 ניט: מ'גיסט.
 נוצן, ניצן; (צו) נוק, נוק (קוימען).
 (נאָר) ניט, (נאָר) נישט.
 פֿאַרלירן: פֿאַרלאָרן, פֿאַרלוירן.
 פֿאַרשידן, פֿאַרשיידן.
 פֿינלעך, פֿינלעך; פֿינלעך, פֿינלעך.
 ניט: פֿוּלס, פֿונלעך.
 פֿרייטאָג, פֿרייטיק (89).
 פֿרירן: געפֿאַרן, געפֿרוירן.
 קאָנען, קענען.
 קיניג, קעניג.
 קלויבן, קלײַבן.
 קלעבן, קלעפֿן (69).
 ריידן, רעדן (אָבער בלויז: די רעדסט, ער רעדט, גערעדט; אין בלויז: די רייד).
 שחערן: געשחאַרן, געשחווירן.
 שערן: געשאַרן, געשוירן.
 שרייען: געשרינג, געשרייען.

אויסגעהעבט, אויסגעהעפט (69).
 אַהווערן: אָנגעהאַרן, אָנגעווירן.
 באַקאַנט, באַקאַנט, באַקענט; באַקענען, באַקאַנען; אָבער נאָר זיך באַקענען מיטן פֿשט: געבן זיך צו דערקענען (יוסף האָט זיך באַקענט צו די ברידער).
 בלאָ, בלוי.
 געבאַרן, געבוירן.
 געוואָר, געוויר (דערן).
 געזינד, געזינט (מישפּחה).
 גראָ, גרוי.
 דאָנערשטאָג, דאָנערשטיק (89).
 דינסטאָג, דינסטיק (89).
 דערמאַנען, דערמאָנען.
 וואַרנג, ווערנג.
 וואָרן, וואָרעם (מחמה; 106).
 ניט: וואָרום, וואָרין.
 ווייטאָג, ווייטיק (89).
 היפֿל, ווי פֿיל.
 זונטאָג, זונטיק (89).
 זײַן: (איר) זײַט, זענט; (מיר, זי) זײַנען, זענען.
 טאָג, געטאָג; טוּג, געטוּג.

פֿילאָלאָגישע סעקציע פֿון ייִדישן וויסנשאַפֿטלעכן אינסטיטוט

א. האַרקאָווי, מ. ווינניץ, י. א. יאַפֿע, י. ל. כּהן, א. לאַנדוי

ש. ניגער, נ. פּרילוצקי, ז. קלמנאוויטש, ז. רייזען

וויסנשאַפֿטלעכער סעקרעטאַר: מ. ווינניץ

באשלוס פֿון דער צענטראלער פֿארוואלטונג פֿון ייִדישן וויסנשאַפֿטלעכן אינסטיטוט

אָנגענומען אויפֿן פֿלענעם פֿון 3טן אָקטאָבער 1934

די 150 כּללים פֿון ייִדישן אויסלייג, וואָס די פֿילסעקציע
האַט אויסגעאַרבעט, ווערן אָנערקענט פֿאַר אויסלייג-תּקנות
פֿון ייִוואָ.

*

באשלוס פֿון אויספֿיר-ביוראָ פֿון ייִדישן וויסנשאַפֿטלעכן אינסטיטוט

אָנגענומען דעם 1טן סעפטעמבער 1936

דאָס אויספֿיר-ביוראָ איז צופֿרידן געווען צו הערן דעם באַריכט
וועגן דער אַרבעט פֿון דער אַרטאָגראַפֿישער באַראַטונג וואָס איז אָפֿע-
האַלטן געוואָרן דעם 28סטן און 29סטן יוני 1936 אין ייִוואָ לויט דער
איניציאַטיוו פֿון דער ייִדישער שול-אַרגאַניזאַציע אין פּוילן.

דאָס אויספֿיר-ביוראָ באַשליסט:

(1) באַשטעטיקן די שינויים וואָס זײַנען אַרײַן-
געטראָגן געוואָרן אין די אויסלייג-תּקנות פֿון ייִוואָ אין
רעזולטאַט פֿון דער דערמאָנטער באַראַטונג.

(2) אָפּדרוקן די נייע פֿאַרמולירונג פֿון די אויסלייג-
תּקנות אונטערן נאָמען „תּקנות פֿון ייִדישן אויסלייג“
אין דער סעריע „אַרגאַניזאַציע פֿון דער ייִדישער
וויסנשאַפֿט“ נומ' 16.

מיטן פּובליקירן די דאָזיקע נייע פֿאַרמולירונג ווערט בטל דער
פֿריערדיקער נוסח פֿון די אויסלייג-תּקנות, ווי ער איז געווען געגעבן
אין דער בראַשור: „אויסלייג-תּקנות פֿון ייִדיש“ (סעריע „אַרגאַניזאַציע
פֿון דער ייִדישער וויסנשאַפֿט“ נומ' 14, ווילנע 1935).

הערות

1. די אויסלייג-תקנות וואָס הערן דאָ געגעבן זינגען אויסן פראַקטישע צילן: ס'זינגען ניט אַרײַנגענומען געהאָרן קיין זאכן וואָס זינגען קלאָר פֿון זיך אַליין; טייל מאָל זינגען אין אײַן תקנה צונויפֿגענומען פֿאַקסן, וואָס היכטאַריש נעמען זיי זיך פֿון פֿאַרשידענע מקורײַם.

11. די תקנות זינגען אויסלייג-תקנות; זיי זאָגן גאַרניט העגן ווערטער-אוצר, העגן גראַמאַטיק, העגן קאַרעקטער אויסשפראַך. פֿון דער תקנה 102 איז ניט געדורנגען, אז אַזויגע הערטער זיי היימלאַנג, קינדערלאַנג, הערן רעקאַמענדירט; מע דאַרף פֿון איר נאָר לערנען, זיי אַזוי אויסצולייגן די דאָזיקע ווערטער, אויב מע ניצט זיי. די תקנה 110 פסקט ניט, אז פֿונעם איז בעסער אידער פֿון דעם; זיי זאָגט נאָר, אז אויב מע ניצט דעם צונויפֿוואַקס, דאַרף מען אים אויסלייגן ניט אַנדערש פֿונעם. מיטן אָנווייזן די שרייבונג שלאַנגען (-נגען און ניט -נגן) איז ניט געפֿלט געהאָרן דער פֿאַראַלעלער וואַריאַנט שלענג. די תקנה 10 ג) דאַרף מען פֿאַרשטיין אַזוי: אַלץ איינס, צי מע רעדט אַרײַם jid צי id, אויסלייגן דאַרף מען דאָס האָרט: יוד, חיריק יוד, דלד.

111. פֿאַר אַ צאָל ווערטער (זיי זינגען צונויפֿגענומען אין דער תקנה 150) שטעלן אײַן די אויסלייג-תקנות גלייכבאַרעכטיקטע שרייבונגען. איטלעכער מעג ניצן דעם וואַריאַנט וואָס איז אים מער צום האַרצן.

די זיטערדיקע הערות זינגען אויסגעשטעלט לויט די נומערן פֿון די תקנות.

1. נאָך אַן אות, ה, העט צוקומען אין אַלף-ביט, אויב מע וועט קאָנסטרױרן אַ באַ-זונדערע גערוקטע ליגאַטור פֿאַר v. קאָנסטרױרן אזא ליגאַטור איז טאַקע אַן אויפֿגאַבע פֿאַר די שרייבונגען.

2. בהם אויסשטעלן נאָכן אַלף-ביט ווערטער, וואָס צווישן זיי איז ניטאָ קיין אַנדער היצוק ווי אין דער נקודה, דאַרף מען זיך האַלטן ביי אַזא סדר: אות אָן אַ נקודה, פתח, קמץ, מלופם, חולם, חיריק, צירה, סגל. דערביי דאַרף מען זיך בנוגע העברעזישען האַלטן ביי דער תקנה 20 און מע דאַרף די נקודה נעמען אין אַכט, אַלץ איינס, צי זיי איז פֿאַקטיש אַנגעשריבן געוואָרן צי ניט. היסט עס דער סדר איז אַזא: א (דער אות גופא), א (אומבאַשטימטער אַרטיקל), אַ (אויסרוף פֿון התפעלות); באָם (אויסדרוק פֿון צושטימונג), באָם (אויב); דראַנג, דראַנג; זאָק, זאָק; פֿאַר, פֿאַר; נַלְלָה, נַלְלָה; רויקמט (רוי), רויקמט (רויק); שׂיין, שׂיין; עַרְבַּ (ערב זמן), עַרְבַּ (אַ טאָג אידער); פֿנים (טעקסט), פֿנים; מער, מער (טיטלבלאַט).

7. אויב ווערט זיך צונויף וואָרט-אין מיט אַן אַנדער וואַקאַל, קומט ניט קיין מלופם אין ו, אַלץ איינס, צי ער גייט פֿריער צי שפעטער: קאָנסטרױרן, טווער, לוועס, עקספּלאַטאַציע; ראַרט, בליינג (וע תקנה 10א), אַנטלירונג, הערקולאַטיום, זענג, זענס.

8. הער עס ניצט אין שרייבן די צונויפֿגעגאַסענע צוויי וואָון, דאַרף מקפיד זיין צו שרייבן דעם ע מיט אַ קמקעלע, ער זאָל ניט אויסקומען ענלעך צו צוויי וואָון.

7-11. אויב אַ דרוק פֿאַרמאָגט ניט קיין וואָון, מוז מען שטעלן אַ שטומפֿן אַ אין די זיטערדיקע פֿאַלן: א) פֿאַרן אות וואָס וואָלט באַדאַרפט זיין געפֿינטלע: וואָ, וואָונדער, דאַמיט, קאַמיבראַ, רואיק, בלויאַנקער, שנייאַיק, בלייאַיק, פֿעאַיק; ב) נאָכן אות וואָס וואָלט

באדארט זיין געפינטלט: טואונג, דואומהיראט, באציאונג, בליגונג; ג צווישן די אויות
וואס וואלסן באדארט זיין געפינטלט: וואריאירן, פריאיק. מע דארף אבער מאכן אלע אַת-
טערענגונגען, אז די דרוקן זאלן זיך פארזארגן מיט ו און ?

10-11. מילא קומט גיט קיין חיריק אונטערן י (אלץ איינס, צי מע רעדט דאָ אַרויס ;
צי j) אין אזוינע ווערטער ווי: אַברעז יאַציע, אַויאַציע, אימפעריע, אינסטרוקציע,
בורשוואַזיע, לעקציע, מאטעריע, סאַציע, פאַמיליע, פֿונקציע, אַנירן, פֿונקציע, קוראַטאָריום,
ראַדיוס, רעוואָלוציע אאז"וו.

12. אַ מאָל הערט זיך אַן צווישן ; און דעם אנדערן וואָקאַל: $is, fri(j)er, ejrope(j)is$. אין
שרייבן באַצייכנט מען גיט דעם j.

23. דאָס אייגענע נאָך קירצונגען סוף זאָץ: אַ בילעט קאָסט גל 2 מיט 25 גר.

45 ג). גיב אַכטונג, אַז -ס זאָט מען דורך נאָר ביי טובסטאַנטיוון וואָס ענדיקן זיך אויף
-ס; וויטער ווערט ס געשטעלט אַלע מאָל: קאַרל קרויזס סאַטירע, מאָריס שוואַרצס טעאַטער,
שלום אַשס ראַמאַנען אאז"וו; פֿיגל תקנה 122.

61-64. אין די דאָזיקע תקנות זינען ציווילענע זאכן, וואָס אַ טייל פֿון זיי איז
שווער פֿאַר גיט-ליטווישע יידן (פֿוט-פֿיט, געפֿינען-געפֿונען), אַ טייל פֿאַר ליטווישע (אַנהייבן-
אַנגעהויבן). אַ לערן-מאַטעריאַל פֿאַר שולן זינען געוויינטלעך נאָר יענע שרייבונגען, וואָס
זיערע שוועריקייטן נעמען זיך פֿון די קינדערס דיאַלעקט.

72. גיב אַכטונג, אַז דאָ רעדט זיך פֿון צו אין שוויש; היסט עס: קלענסטער,
שענסטער.

87. צו (צו היסטו?) סידן אויף איבערצוגעבן עמעצנס דיאַלעקטישע אויטשפראַך.

88. גיב אַכטונג, אַז דאָ רעדט זיך נאָר וועגן ווערבן און נאָר וועגן אַ פֿאַדערטראַף (גיט-
אַפטיילעוודיקער פרעפֿיקס) מיט אַ באַשטימטן פֿשט; היסט עס צו אזוינע ווערטער ווי צוואַמען,
צונויף, צו פֿרידן אאז"וו איז דאָס גיט שייך.

101. די תקנה לערנט, ווי אזוי מע דארף אויסלייגן דעם סופֿיקס -יש, -ישער; דאָס
מיינט אַבער גיט, אַז אַזעלכע פֿאַרמען ווי לערערשער, עסטרייכשער, שניידערשער
(ווי דער סופֿיקס איז גיט-ישער, נאָר-שער) זינען פֿסול.

123. נעם אַבער אין אַכט: געליטן, (אויס) געמיטן, געשניטן. אינעם פֿאַרטיציפ
פֿון די דאָזיקע שטאַרקע ווערבן איז די ענדונג -ן; דאָ איז היסט עס קיין צוויפטערע פֿון ד
מיט ט גיטאַ.

124. על-פי אַנאַלאָגיע מיט 122 און 124 אויך פֿוסט—(דער) פֿוסטטער.

131 ג). גלעזלטיי וואָלט געהאַט אַ זינען נאָר מיטן הויפטאַקצענט אויפֿן ע, און ס'וואָלט
געמיינט, אַז הויך דעם זינען פֿאַראַן אַזעלכע סאַרטן טיי ווי קריגלטיי, פֿלעשליטיי, פֿעסל-
טיי אאז"וו. פֿונט-צוקער איז דאָך אויך גיט געמיינט ווי אַן אַנטקעגנשטעלונג אַנטקעגן פֿוד-
צוקער, קילאַ-צוקער אד"גל—פֿאַרגלעך דעם אונטערשייד אין אינטאַנאַציע: אַ מאָל האָט
מען געגלייבט אין ים-מענטשן און: אין טעאַטער זינען געהען אַ ים-מענטשן. גיב

אכטונג אויפן אונטערשייד: דער שטייגער מאָלן און דער שטייגער-מאָלער; דער שטייגער לעבן און דער לעבנס-שטייגער.

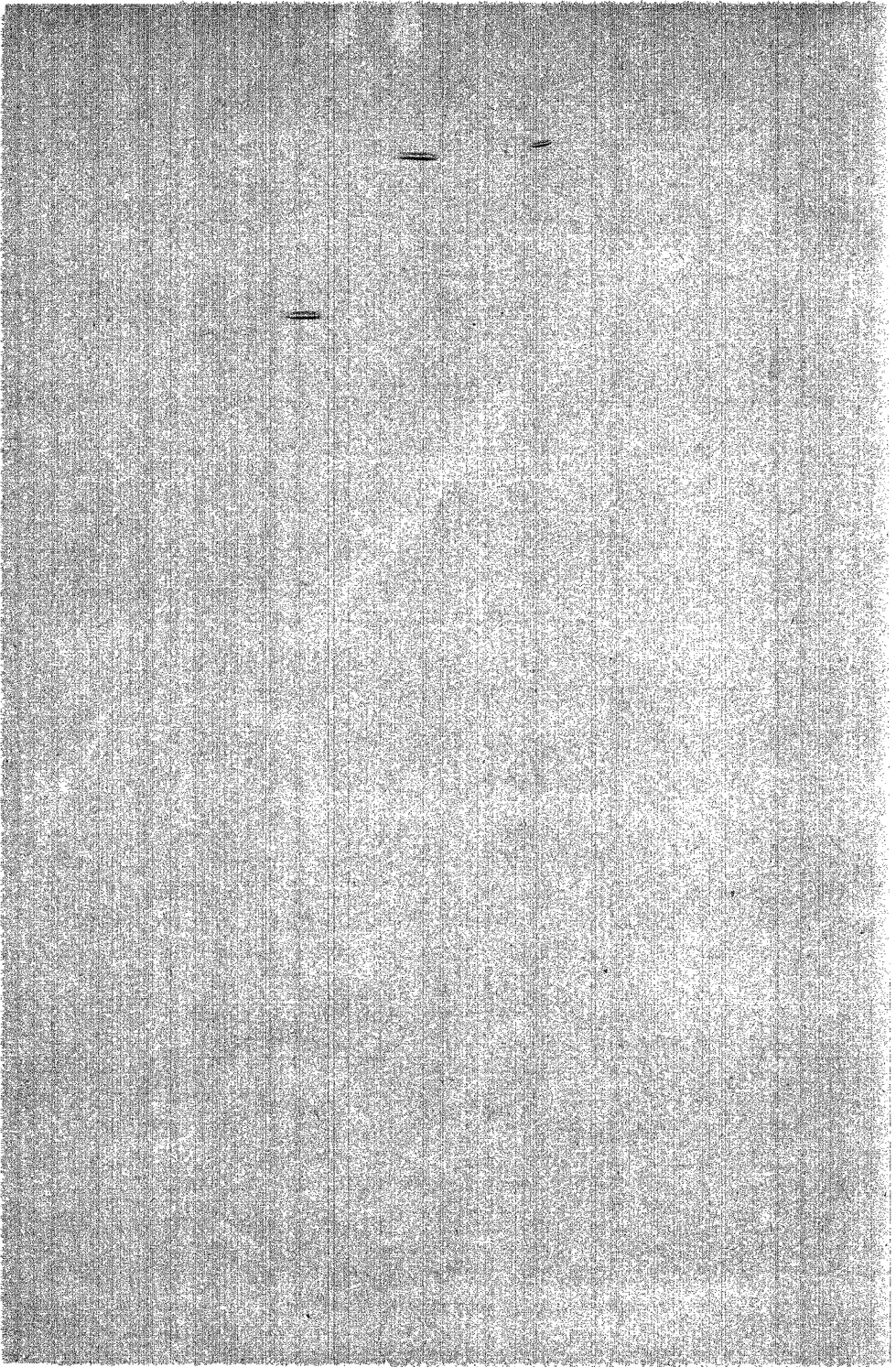
132-133. מע דאַרף האָבן אין זינען, אז די תקנות זינען שייך נאָר צו אדווערביאלע פֿאַרבינדונגען, וווּ דער ערשטער עלעמענט איז אַ פרעפֿאָזיציע. ממילא שרייבן מיר: „ער האָט דאָס געטון צוליבן פֿאַטער“ („צוליב“ אין איינעם), מהמת דאָ האָבן מיר ניט קיין אדווערביאלע פֿאַרבינדונג מיט אַ פרעפֿאָזיציע (ווי אַ שטייגער אין זאָך: „טו דאָס מיר צו ליב“), נאָר אַ פרעפֿאָזיציע ממש. די תקנות זינען ניט חל אױף אויסלייגן צוגויפֿהעפֿטן ווי אַ צדינג, גאָר ניט, מער ניט, רחמת דאָ איז ניטאָ קיין פרעפֿאָזיציע. די תקנות זינען אויך ניט חל אױף אזא וואָרט ווי פֿאַרביי, וווּ מיר האָבן ניט אין דער אדווערביאלער פֿאַרבינדונג קיין ניט-פרעפֿאָזיציעלען עלעמענט. 133. דאַנען, האַנען און אַנאָד שרייבט מען באַזונדער פֿון דער פרעפֿאָזיציע. ביז דאַנען, דורך דאַנען, פֿון דאַנען; ביז וואַנען, דורך וואַנען, פֿון וואַנען; ביז אַנאָד, דורך אַנאָד, מיט אַנאָד, נאָך אַנאָד אזוי.

137. פֿאַרליך: אומעלעך (אומ-+עלעך) און אוממעלעך (אומ-+מעלעך); אַפּאכטן (אַפּ-+אכטן) און אַפּפּאכטן (אַפּ-+פּאכטן); מיטריבן (מיט-+ריבן) און מיטטריבן (מיט-+טריבן).

א י נ ה א ל ט

זייט

- I. דער סדר פֿון אַלף-בית (תקנה 1) 3
- II. גראַפֿיק (תקנות 2-54) 3
  - אַלף 3. בית און בית 3. האָז 3. יוד 4. צוויי יודן 5. קָף און קָף 5. פי און פֿי 5. שין און לין 5. קוּ און קוּ 5. פשוטע אותיות און שלאַס-אותיות 5. נקודות 6. ראַש-תיבותן און קירצונגען 6. גרויט- און סדר-צאָלן 7. מאָסן, מינים געלט 8. סדר פֿון שרייבן 9. קלאַמערן 10. אַפּאָסטראָף 11. אַריבערטראַגן אויף אַ נומער שורה 11. פֿרעמדשפּראַכיקער טעקסט 12.
- III. וואָקאַלן און די פֿטאָנגען (תקנות 55-64) 12
- IV. קאָנסאָנאַנטן (תקנות 65-74) 14
- V. פּרעפֿיקסן און פּרעפּאָזיציעס (תקנות 75-88) 15
- VI. סופֿיקסן און ענדונגען (תקנות 89-125) 17
- VII. באַזונדער, באַהאַפֿטן, אין איינעם (תקנות 126-148) 22
  - סומירונג 22. באַזונדער 23. באַזונדער אָדער אין איינעם 24. אין איינעם 25. אין איינעם אָדער באַהאַפֿטן 26. באַהאַפֿטן 28.
- VIII. פּאַראַלעלע שרייבונגען (תקנות 149-150) 29
  - שרייבונג דיפֿערענצירט לויטן פּשט 29. גלייכבאַרעכטיקטע שרייבונגען 30.
31. באַשלוס פֿון דער צענטראַלער פֿאַרוואַלטונג פֿון יוואָ 31
31. באַשלוס פֿון אויספֿיר-ביראָ פֿון יוואָ 31
32. הערות 32

ARTI GRAFICHE G. MENAGLIA - Via Brescia, 19 - Roma